

Sygn. akt : VU 1543/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Solecka

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 19 lipca 2012 roku

znak (...)

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 19 lipca 2012 roku znak (...) w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawcy A. S. poprzez zaliczenie okresu zatrudnienia od 01 września 1964 roku do 24 czerwca 1966 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L..

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lipca 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego dla A. S.. Wskazał, że nie uwzględnił okresu od 01 września 1964r. do 24 czerwca 1966r., gdyż nie został wystarczająco udowodniony.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wnosił o jej ponowną weryfikację. Wskazał, że niezrozumiałym dla niego jest nie uznanie stażu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. tj. nauki zawodu (01 września 1964r. do 24 czerwca 1966r.), ponieważ nauka w szkole oraz nauka praktyczna zawodu trwały 2 lata. Podkreślał, że podstawowym dowodem jego nauki i pracy jest świadectwo ukończenia (...) dla pracujących wydane w dniu 28.04.1986r.- duplikat. Podał, że niemożliwe było ukończenie szkoły zawodowej bez zaliczenia praktycznej nauki zawodu. Wnosił o uznanie spornego okresu do stażu pracy. Przedłożył legitymację ubezpieczeniową założoną przez (...) Przedsiębiorstwo (...) w L..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Wskazał, że wnioskodawca przedłożył świadectwo ukończenia (...) Szkoły (...) – duplikat, oraz legitymację ubezpieczeniową w której jest brak daty końcowej zatrudnienia oraz pieczętki zakładu pracy i pieczętki osoby dokonującej wpisu. Natomiast świadectwo szkolne nie jest dowodem stwierdzającym okres zatrudnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Wnioskodawca A. S. był uczniem (...) Szkoły (...) – (...) w L. w zawodzie betoniarz - zbrojarz, którą ukończyła w dniu 24 czerwca 1966r. (nr świadectwa (...) wydanego 24.06.1966r.).

W związku z nauką w szkole pomiędzy „ (...) Przedsiębiorstwem (...) w L. ” reprezentowanym przez Dyrektora W. R. oraz A. S. zawarta została umowa o zatrudnienie młodocianego w celu nauki zawodu w dniu 29.08.1964r., na mocy której (...) Przedsiębiorstwo (...) w L. przyjęło ucznia na naukę zawodu w specjalności betoniarz - zbrojarz i zobowiązało się wyuczyć go w tym zawodzie 2 lat w okresie od 01.09.1964r. do 24.06.1966r. Nauka odbywała się zgodnie z obowiązującym programem nauczania w placówce wskazanej przez Przedsiębiorstwo (...) w zawartej umowie z dnia 29.08.1964r. z równoczesną nauką w szkole (...) dla pracujących w L. w zawodzie betoniarz - zbrojarz. W umowie wskazano, że młodociany uczy się zawodu w (...) Szkole (...) (...) Przedsiębiorstwa (...) w L. na stanowiskach robotniczych wyznaczonych przez przedsiębiorstwo pod nadzorem szkoły. Nadto strony ustaliły, że okres nauki zawodu wlicza się do czasu pracy (umowa z dnia 29.08.1964r. paragraf 2). Uczniowi przysługiwał urlop wypoczynkowy. Młodociany w okresie nauki zawodu pobierał wynagrodzenie w wieku do 16 lat, w I roku nauki – 150 – 260 zł, w II roku nauki 320-380 zł, powyżej 16 roku życia, w I roku nauki 260-420 zł, w II roku nauki od 380- 500zł, w trzecim roku nauki wynagrodzenie godzinowe wg. IV kategorii płac. Umowa została podpisana przez: ucznia A. S., jego opiekuna (podpis nieczytelny), Dyrektora Szkoły oraz przez Dyrektora (...) Przedsiębiorstwa (...) w L..

Wnioskodawca w okresie od 01.09.1964r. do 34.06.1966r. pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. ucząc się w zawodzie zbrojarz- betoniarz i równocześnie w określonych przez pracodawcę i szkołę dniach pobierał naukę. (...) Szkoła (...) w L. w piśmie z dnia 01.09.1964r. poinformowała wnioskodawcę, iż w związku z przyjęciem do pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w celu nauki zbrojarz- betoniarz, ustalone zostaje wynagrodzenie miesięczne zgodnie z przepisami Ministra Budownictwa i Materiałów Budowlanych z dnia 5.01.1959r w sprawie młodocianych w wysokości 150 zł miesięcznie. Do pracy wnioskodawca winien zgłosić się w dniu 01.09.1964r.

W dniu 24 czerwca 1966r. (...) Przedsiębiorstwo (...) w L. zawarło z wnioskodawcą A. S. umowę o pracę jako absolwentem (...) w L. na czas nieokreślony od dnia 25 czerwca 1966r.

Dowody: - dokumenty w aktach ZUS: świadectwo ukończenia (...), k. 4, umowy o naukę zawodu- akta osobowe wnioskodawcy, umowa o pracę zawarta w dniu 24.06.1966r.,

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Wnioskodawca A. S. domagał się w niniejszej sprawie zaliczenia do stażu pracy okresu praktycznej nauki zawodu w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. od 01.09.1964r. do 24.06.1966r.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo na które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne – m.in. okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 01 stycznia 1975r.

Gdy jest mowa o warunkach zatrudnienia młodocianych obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r., to chodzi o umowę o naukę przewidzianą w przepisie art. 447 Kodeksu zobowiązań, przez którą pracodawca zobowiązywał się przygotować ucznia do praktycznego zawodu w związku z wykonywaną dla niego pracą. Uczeń zawodu przygotowywał się do przyszłej pracy, a przygotowanie to obejmowało, charakterystyczne dla stosunku powstałego na podstawie umowy o naukę, połączenie obowiązków młodocianego pracownika, wynikających z praktyki w zawodzie, z uzupełnianiem wiedzy teoretycznej.

Zatrudnienie młodocianych po 8 maja 1945 r. a przed 1 stycznia 1975 r. regulowały: przepisy Dekretu z dnia 2 sierpnia 1951 r. o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy (Dz. U. Nr 41, poz. 311 ze zm.) oraz wydanego z

upoważnienia tego Dekretu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1952 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 135), ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze zm.). Przepis art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1958r. nakładał na zakład pracy przyjmujący młodocianego na naukę zawodu obowiązek zawarcia na piśmie indywidualnej umowy.

Analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd uznał, iż w związku z podjęciem nauki w (...)Szkole (...) w L.wnioskodawca i jego opiekun prawny zawarli z (...)Przedsiębiorstwem (...)w L.umowę o naukę zawodu na okres nauki w szkole, tj. na okres 2 lat. Z umowy o naukę zawodu jak i z umowy o pracę z dnia 24.06.1966r. wynika, że wnioskodawca taką naukę zawodu odbywał również w latach szkolnych 1964/1965 oraz 1965/1966. Świadczy o tym fakt uzyskania świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej i pozytywnej oceny z praktycznej nauki zawodu, co świadczy o zaliczeniu tejże nauki, jak również zawarta umowa o pracę z (...)Przedsiębiorstwem (...)w L.,z której wynika, że wnioskodawca ma podjąć zatrudnienie od dnia 25 czerwca 1966r zgodnie z umową jako absolwent szkoły. Powyższe koreluje także z zapisem § 2 ust. 1, 2 i 3 uchwały nr 364 Rady Ministrów z dnia 28 września 1958r. w sprawie zatrudnienia młodocianych przez zakład pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbywania wstępnego stażu pracy, który stanowił, iż zakład zatrudniający młodocianego – w celu nauki zawodu – zawiera z nim na piśmie umowę o naukę zawodu, przy czym w razie nieukończenia przez młodocianego 16 roku życia umowa o naukę zawodu powinna być podpisana też przez prawnego opiekuna młodocianego. Niewątpliwie po stronie wnioskodawcy warunek zawarcia stosownej umowy został spełniony. Oceniając charakter umowy zawartej pomiędzy zakładem pracy a wnioskodawcą (opiekunem prawnym) Sąd zwrócił uwagę na treść § 2 ust. 3 uchwały nr 364 Rady Ministrów z dnia 28 września 1958r., z którego wynika, iż umowy o naukę zawodu zawierane pomiędzy zakładami pracy a młodocianymi i ich rodzicami powinny określać: rodzaj nauki zawodu, czas trwania nauki, wysokość wynagrodzenia i warunki jego wypłacania, zasadnicze prawa i obowiązki młodocianego łącznie z obowiązkiem kształcenia się. Podobne wymagania stawia przepis art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1958r., z którego wynika, że umowa o pracę zawierana z młodocianym pracownikiem winna określać zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego. Powyższe warunki spełnia przedstawiony przez wnioskodawcę dokument w postaci umowy o naukę zawodu zawartej w dniu 29.08.1964r. (k. akta osobowe (...)Przedsiębiorstwa (...)w L.). W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zostało wykazane, że zakład pracy faktycznie zawarł z wnioskodawcą umowę o naukę zawodu, która odbywana była przez niego w cyklu dwuletnim. Okres nauki zgodny był z zapisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958r., który stanowi, że nauka zawodu młodocianego trwa zależnie od zawodu od 2 do 4 lat. Nie ma zatem wątpliwości co do tego, że pomiędzy stronami umowy o naukę zawodu istniało porozumienie co do tego, że umowa taka została zawarta na czas trwania nauki, który wynosił dwa lata. Umowa o naukę zawodu zawierała również wszystkie elementy charakterystyczne dla stosunku pracy: prawo do wynagrodzenia, urlopu wypoczynkowego, określenie czasu pracy (po ukończeniu 16 lat życia) zgodnie z czasem pracy stosowanym w (...)Przedsiębiorstwie (...).

Podkreślenia wymaga, że okresy nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia (art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r.). Zatem warunkiem zaliczenia okresów zatrudnienia młodocianego do okresów składkowych było zawarcie umowy o naukę zawodu, w celu przygotowania zawodowego lub wstępnego stażu pracy na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed 1 stycznia 1975 r., o jakich mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, których uznanie warunkuje jedynie wykonywanie pracy na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu. Stosunek zatrudnienia obejmował tylko młodocianych przyjętych do pracy w celu nauki zawodu zobowiązanych do dokończenia się w szkole, nie zaś tych, którzy pobierali naukę bez zatrudnienia się. Takie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 15.02.2011r. (IIIAUa 1731/12) oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 marca 2009r. (IIIAUa 1213/08)

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że A. S., z uwagi na fakt zawarcia indywidualnej umowy o naukę zawodu z zakładem pracy – (...)Przedsiębiorstwem (...) w L.i jej wykonywania, winien mieć zaliczony jako okres zatrudnienia - na podstawie art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958r. - okres nauki zawodu

betoniarza- zbrojarza. Ubezpieczony w sposób wystarczający wykazał, że sporny okres miał charakter „zatrudnienia młodocianego” w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej, wykonywanego faktycznie na podstawie zawartej umowy o naukę zawodu (będącej jedną z form zatrudniania młodocianych, wymienioną w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy).

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się treścią art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawcy A. S. poprzez ponowne obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przez zaliczenie jako okresu pracy, okresu praktycznej nauki zawodu wnioskodawcy od dnia 01 września 1964 roku do dnia 24 czerwca 1966 roku.